

Posudek vedoucího práce na bakalářskou práci:

Juraj Timura, Nálezy římských importů na Spiši. Praha 2009, 55 str. s 9 tab. a 4 mapami.

Stanovený cíl vyplývá poněkud nepřímě z úvodu, kde se jako nedostatek dosavadního bádání uvádí absence zpracování římských importů v rozsahu vymezených geografických celků, kdy by se náležitě zohlednily regionální charakteristiky jako ráz osídlení, vzdálenost od římské hranice a průběh komunikací. Autorova kritická poznámka, že pro východní část střední Evropy chybějí aktualizované katalogy, není zcela přesná vzhledem k projektu Corpus der römischen Funde im europäischen Barbaricum, jehož svazky v dohledné perspektivě toto území zahrnou (J. Timura ostatně sám cituje supplement v red. J. Kolenda 1. svazku věnovaného Polsku). V kontextu dnešního obecnějšího významu pojmu import v archeologii by bylo vhodné (vzhledem k názvu práce) zmínit jeho původ z novodobé hospodářské teorie. Jádrem práce je 2. kapitola, obsahující vyhodnocení zjištěných druhů importů z daného regionu. V jednotlivých oddílech pojednává autor terru sigillatu, římské mince, provinciální spony a některé ojedinělé předměty, jako několik, zčásti však nejistých, zlomků užitkové keramiky, fragment drobné keramické plastiky a součásti noricko-panonských opaskových kování. Uvedené druhy importů autor stručně charakterizuje a nálezy určuje podle relevantní nové literatury. Pouze v řazení oddílů bych mince jakožto specifickou kategorii umístil až za všechny lokalizované nálezy, hodnotitelné převážně pouze archeologicky. Je pochopitelné, že autor neopominul soubor nelokalizovaných římských keramických kahanů z muzea v Popradu, i když jsou ve zkoumaném regionu pouze deponovány. Autor zde jen sumarizuje výsledky (řádně citované) práce E. Krekoviče o tomto souboru.

Ve 3. kapitole autor shrnuje výsledky svého rozboru a konstatuje, že většina importů pochází z 1. a 2. stol., tedy z období dobře doloženého osídlení oblasti nositeli púchovské kultury. Složitost datování náleзовých souborů podle mincí ukazuje výskyt Trajánových denárů na lokalitách severokarpatské skupiny z konce 4. a počátku 5. století. V souvislosti s pozoruhodným nálezem souboru mincí u kostry v Temné jeskyni pod Spišským hradem, uložených údajně v koženém váčku, by bylo vhodné si povšimnout alespoň některých názorů badatelů na způsoby používání římských mincí v barbariku. Nálezy terru sigillaty odpovídají svým datováním největšímu rozšíření této keramiky na Slovensku v období cca 150 – 230 po Kr., jejich struktura podle dílen odráží dovoz do Panonie, odkud se TS na Slovensko dostávala. Pokud jde o předpoklad transportu údolím Váhu, lze upozornit, že podle polohy pochodových táborů se pro vojenské průniky Římanů za markomanských válek počítá (J. Rajtár) spíše s trasou podél Žitavy a Nitry, bažinatý terén při dolním Váhu asi průchod znemožňoval.

Oproti zadání práce zůstal autor poněkud dlužen podrobnější srovnání nálezů importů s pozadím (topografií a rázem) domácího osídlení. Možnosti v tomto směru naznačují nálezy z 1. třetiny 3. stol. z Letanovců – Čertovy diery, které mohou naznačovat pokračující osídlení púchovské kultury (že jde o nálezy z plochy sídliště by mělo být uvedeno i v katalogu).

J. Timura prokázal dobrou znalost problematiky římských importů a schopnost jejich kritického zhodnocení. Práce se vyznačuje přehlednou a formulačně výstižnou prezentací tématu, vedle překlepů se však objevují i drobné chyby v odkazu na tabulky (str. 21 má být 2:8), v odkazu na stránky v obsahu práce (str. 22, 24, 27), nebo v datování na titulní straně (Praha 2008). Práci J. Timury, která odpovídá dle mého názoru požadavkům na práci bakalářskou, doporučuji k přijetí.

doc. PhDr. Lubomír Košnar, CSc.